

ГУССЕРЛЬ Едмунд (Husserl Edmund; 08. 04. 1859, м. Просніц, Моравія, нині Простейов, Чехія — 27. 04. 1938, м. Фрайбург-у-Брайзгау, Німеччина) — німецький філософ. Навч. у Ляйпцизі. (1876–78) та Берлін. (1878–81) університетах. У Відні 1884–86 слухав лекції Ф. Brentano. Проф. Гьоттінген. та Фрайбур. університетів. Засн. феноменології та феноменол. методу аналізу свідомості. Г. вважав, що не існує незалежної від суб'єктивності істини: та чи ін. галузь знань для утвердження себе в ролі точної наук. дисципліни потребує відповідного спец. обґрунтування, яке має забезпечити філософія, що повинна перетворитися на науку про додосвідну реальність, яка досягається людиною у вигляді феноменів свідомості. Г. прагнув

виявити самоочевидні логічні принципи, з'ясувати традиц. сусп. та індивід. установки світосприйняття, притаманні наук. пізнанню. Шляхом для цього мав бути аналіз переживання спрямованості свідомості на об'єкт пізнання (інтенціональність) при утриманні від оціночних суджень або тверджень. За ігнорування проблеми суб'єктивності сприйняття Г. піддав критиці позитивізм і вказував на нього як на ознаку кризи європ. науки та культури. Доводив, що психологія є емпірич. наукою, а логіка, математика й філософія — апіорні науки, які мають справу з рац. поняттями, заг. істинами. Згідно з Г., феноменологія — апіорна автономна наука про феномени свідомості. Обстоював думку, що феноменологія та притаманний їй метод редукції є шляхом абсолют. виправдання повновартіс. люд. існування, способом реалізації морал.-етич. автономії людини. Ідеї Г. мали знач. вплив на формування екзистенціалізму, феноменол. соціології, істор. герменевтики.

Основні праці

Logische Untersuchungen. Bd. 1–2. Halle, 1928; Formale und transzendente Logik. Halle, 1929; Husserliana. Bd. 1–31. Haag, 1950–2000; Erfahrung and Urteil. Hamburg, 1954.

Рекомендована література

1. Кошарний С. О. Феноменологічна концепція філософії Е. Гуссерля: Крит. аналіз. К., 2005.

І. В. Бойченко

Бібліографічний опис:

Гуссерль Едмунд / І. В. Бойченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-24961>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).